

แนวโน้มนงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจภายในช่วงปี

พ.ศ. 2532 - 2542

พันตำรวจเอก(พิเศษ) เจริญ ดันดีเวชกุล

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาบริหารการบังคับคดี

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-569-988-8

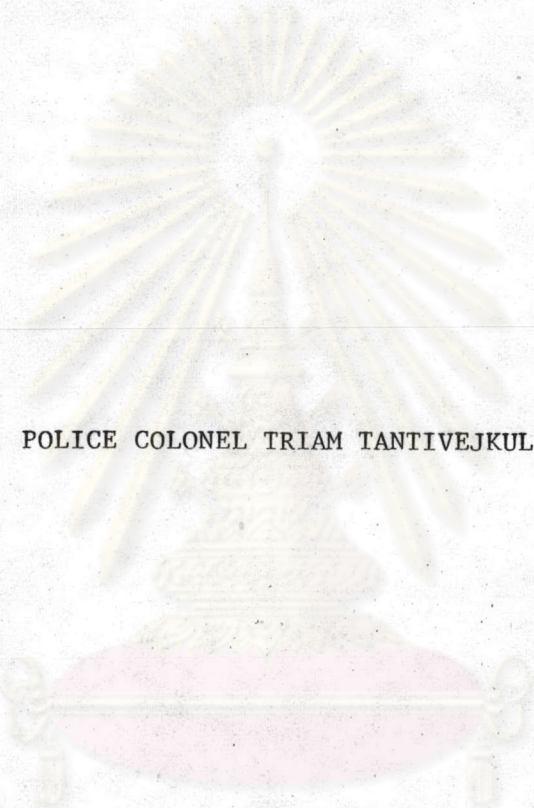
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015426

I 1030227

TRENDS OF THE PUBLIC RELATIONS ACTIVITY OF THE POLICE DEPARTMENT

DURING 1989 - 1999

POLICE COLONEL TRIAM TANTIVEJKUL

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-569-988-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวโน้มงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจภายในช่วงปี
พ.ศ. 2532-2542

โดย พันตำรวจเอก(พิเศษ) เจริญ ดันดีเวชกุล

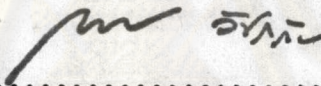
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวัติ บุญลือ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร.จุมพล ชูลภัทรชีวิน

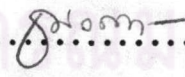

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

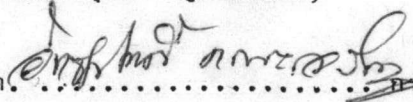

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบนจวงค์กิจ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวัติ บุญลือ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุมพล ชูลภัทรชีวิน)

พล.ต.ต.
..... กรรมการ
(พลตำรวจตรี อิทธิศักดิ์ ทมะเงวัญ)

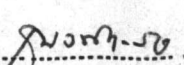

เตรียม ดันดี เวชกุล, พ.ศ.อ. (พิเศษ) : แนวโน้มงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจภายในช่วง
ปี พ.ศ. 2532-2542 (TRENDS OF THE PUBLIC RELATIONS ACTIVITY OF THE
POLICE DEPARTMENT DURING 1989-1999) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวัติ
บุญลือ, อ.ที่ปรึกษาร่วม ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน, 140 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มที่เป็นไปได้เกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจ
ภายในช่วงปี พ.ศ. 2532-2542 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประชาสัมพันธ์
โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ ETHNOGRAPHIC DELPHI FUTURES RESEARCH (EDFR) กลุ่มประชากร
ตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คำมัธยฐาน ฐานนิยมและพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวโน้มบทบาทงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจ จะเป็นไปในทิศทางใดขึ้นอยู่กับนโยบาย
กรมตำรวจ แต่เป็นแนวโน้มที่ไม่พึงประสงค์
 2. แนวโน้มโครงสร้างงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจ จะมีการจัดตั้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์
ที่ขึ้นตรงต่อกรมตำรวจ โดยมีรองอธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดี เป็นผู้ติดตามดูแลงานอย่างใกล้ชิดและมีการกำหนด
ตำแหน่งสารวัตรประชาสัมพันธ์ พุชนสัมพันธ์ มวลชนสัมพันธ์หรือชื่อเรียกอื่นที่รับผิดชอบงานทั้ง 3 ลักษณะนี้
ประจำอยู่ทุกหน่วยงานและทุกสถานีตำรวจ
 3. ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจคือ ควรเปลี่ยนคำว่า "ประชาสัมพันธ์"
เป็น "สารนิเทศ" "ประชาสัมพันธ์" หรือคำอื่นใดเพื่อลดการต่อต้านด้านการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์
ที่ไม่ได้ผล และมีข้อเสนอแนะว่าควรพิจารณาคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่งานประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับ
งานมากขึ้น
 4. บทบาทงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจตามอุดมการณ์นั้น ควรเป็นบทบาทสำคัญในฐานะเป็น
หัวใจของการบริหารงาน และสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตำรวจ
 5. บทบาทงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจในปัจจุบัน เป็นบทบาทในการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน
และยังคลุมเครือไม่ชัดเจน
 6. สภาพงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจในปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนไม่มีเวลาให้กับงาน
ประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ
 7. ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีความ เห็นว่า งานชุมชนสัมพันธ์และงานมวลชนสัมพันธ์เป็นส่วน
หนึ่งของงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นงานที่มีบทบาทสำคัญและส่งผลกระทบต่อการบริหารงานตำรวจ
- ผลการศึกษานี้เห็นว่า แนวโน้มงานประชาสัมพันธ์ของกรมตำรวจจะมีการเปลี่ยนแปลงไป
ในทิศทางที่ถูกต้องตรงตามหลักวิชาการประชาสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น .

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต พ.ศ.อ. (พิเศษ)
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.

TRIAM TANTIVEJKUL (POL.COL.) : TRENDS OF THE PUBLIC RELATIONS
ACTIVITY OF THE POLICE DEPARTMENT DURING 1989-1999. THESIS ADVISOR :
ASSOC.PROF.THANAVADEE BOONLUE PH.D., CO-ADVISOR CHUMPOL POOLPATARA-
CHEWIN PH.D. 140 PP.

The purpose of this research is to study the trends of feasible relations activities to be carried out by the Royal Thai Police Department from 1989-1999, as expressed in the points of view of experts and resource persons specializing in public relations. The research technique used was that of Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR). The sample consisted of 20 experts and resource persons. Data was collected through the use of both interviewing and questionnaires administered by the researcher. The data analysis has been conducted through the application of median, mode and quartile range. The findings resulting from this study reveal that : 1. The indicator which determines the direction of the Police Department's role in terms of organizing public relations has shown the trend to be based on the Department's policy. This trend is undesirable. 2. The Department's public relations structure is likely to be modified through the establishment of the public Relations Division which will be directly under the supervision and guidance of a Deputy Director-General or an Assistant to be Director-General, who will supervise the Department's policy. In addition, the new position will be set up in every agency and police station. This position will be held by inspectors whose functions are related with public relations, community relations, mass relations or the like. 3. Many of those interviewed suggest that the present title of "Public Relations Division" used by the Department should be renamed as the "Information Service" or the "Public Information Division" so as to dispel negative public reaction to the present public relations work of the Department. Some suggestions state that much more consideration would be given to the screening process in recruiting new personnel who should be highly qualified so as to be in charge of the Department's public relations duties. 4. The integrity and idealism of the Department's public relations activities is expected to be at the core of all its administrative functions, for it certainly helps strengthen the sense of responsibility and innate commitment among the police. 5. At present, the role of the Department in public relations work is much preoccupied with meeting the press and issuing the press release. In brief, there are somewhat ambiguous aspects in it. 6. At present, some policemen and Department personnel do not assign a high priority to public relations and, as a result, less time and effort has been spent on it than on other activities. 7. Both experts and resource persons agree that the Community Relations and Mass Relations are significant part of the public relations, and both of which will have a fundamental impact on the Department's work.

It can be concluded that in the future the public relations work of the Police Department will be developed in a direction which accords more closely with the correct public relations principles.

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติศ พ.ต.อ. (พิเศษ)
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. ชุมพล-ว

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก
อาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวัติ บุญสือ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่าย
ประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้กรุณาเอาใจใส่ช่วยเหลือให้คำแนะนำ
ตั้งแต่เริ่มคิดหาหัวข้อและระเบียบวิธีวิจัย ตลอดจนได้ตรวจแก้ ปรับปรุงให้เกิดความ
สมบูรณ์ครบถ้วนอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ช่วยกรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้
ให้อย่างกว้างขวาง เฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์เพียงใจ สุขโรจน์ ที่ได้ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถ
เรียนรู้และทำงานวิจัยนี้สำเร็จและขอขอบคุณกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้ข้อมูล
ในการวิจัย ขอขอบคุณน้อง ๆ ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจและช่วยเหลือเกื้อกูลในเรื่องต่าง ๆ
แก่ผู้วิจัย

พ.ศ.อ. (พิเศษ) เตริยม ตันติเวชกุล

ผู้วิจัย

27 มีนาคม 2532

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
/ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อจำกัดของการวิจัย	5
/ นิยามศัพท์	5
/ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2. ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายของประชาสัมพันธ์ ชุมชนสัมพันธ์และมวลชนสัมพันธ์	6
ประวัติและสภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจ	11
ในปัจจุบัน	11
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
การวิจัยแบบ EDFR	28
3. วิธีดำเนินการวิจัย	32
การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	32
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	89
ก. คำชี้แจงประกอบการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือรอบที่ 1	90
ข. คำชี้แจงประกอบแบบสอบถาม เครื่องมือรอบที่ 2 และข้อมูลคำตอบ	93
ค. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	113
ง. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	114
จ. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ พ.ศ. 2529	116
ฉ. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ข่าวสารและบริการข่าวสาร ของทางราชการ พ.ศ. 2529	120
ช. การให้ใช้แผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 1 (ในส่วนของแผน สาขาชุมชนและมวลชนสัมพันธ์)	124
ประวัติผู้เขียน	130

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มบทบาทของงานประชาสัมพันธ์ กรมตำรวจ	39
2	ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มโครงสร้างงานประชาสัมพันธ์ กรมตำรวจ	41
3	ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจ	43
4	ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะทำหน้าที่ ประชาสัมพันธ์กรมตำรวจ	46
5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจตาม อุดมการณ์	47
6	ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจในปัจจุบัน	49
7	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจในปัจจุบัน	51
8	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์	53
9	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์	54
10	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและกิจกรรมประชาสัมพันธ์	55

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	โครงสร้างการบริหารงานศูนย์ประชาสัมพันธ์กรมตำรวจ (พ.ศ. 2525-2530)	17
2	โครงสร้างหน่วยงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจในปัจจุบัน	19
3	โครงสร้างของงานประชาสัมพันธ์กรมตำรวจตามความ คาดการณของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	66
4	โครงสร้างของงานประชาสัมพันธ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	68

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย